

VÝUKA EKONOMIKY ZUBNÍHO LÉKAŘSTVÍ VČETNĚ LÉKAŘSKÉ ETIKY NA LF UP V OLOMOUCI

THE STUDYING ECONOMICS OF DENTISTRY INCLUDING MEDICAL ETHICS AT FACULTY OF MEDICINE OF PALACKY UNIVERSITY

J. Zlámal

Lékařská fakulta UP v Olomouci

Abstrakt

Článek pojednává o studiu zubního lékařství na LF UP v Olomouci a výuce ekonomiky zubní ordinace včetně lékařské etiky. Klasické nově napsané učební texty již byly upraveny do distanční formy a navěšeny na webové stránky fakulty. V současné době pracuje kolektiv autorů na tvorbě a zavedení e-learningových studijních opor pro tento obor.

Klíčová slova: zubní lékařství, ekonomika zubní ordinace, lékařská etika, e-learning

Abstract

The article deals with studying dentistry at Faculty of medicine of Palacky University Olomouc and with studying economics of dental practice including medical ethics. The former learning materials were transformed to suit the needs of distance learning and can be found on the official websites of the faculty. Currently the team of the authors is working on preparing e-learning materials.

Keywords: dentistry, economics of dental practice, medical ethics, e-learning

Výuka zubního lékařství na LF UP v Olomouci

Lékařská fakulta UP v Olomouci zavedla v r. 2008 výuku nového oboru „zubní lékařství“. Obor navázal na předcházející obor „stomalogie“, který byl šestiletý a částečně vycházel ze společného studia všeobecného lékařství. Nový obor „zubní lékařství“ byl od počátku koncipován jako zcela samostatný lékařský obor, který reagoval a reaguje na zvýšenou potřebu zubních lékařů v ČR.

Ta je dána jednak nedostatečným počtem zubních lékařů, jednak jejich věkovou strukturou, kdy většina zubních lékařů je spíše v druhé polovině produktivního věku. Řešením byl vznik nového samostatného oboru, kdy výuku oboru lze dokončit za 5 roků, potřebě praxe pomáhá i zvýšené množství posluchačů a tedy i budoucích absolventů tohoto studia.

Nová koncepce oboru klade větší důraz na studium těch povinných disciplin, které mají bezprostřední odraz v medicínských znalostech studujících, jakožto i potřeby většího rozsahu praktických postupů a dovedností přímo v ordinacích.

Novinkou reagující na potřebu samostatnosti budoucích zubních lékařů je také zcela žádoucí důraz na právní a ekonomickou samostatnost zubních lékařů. Většina zubních lékařů (snad jen s výjimkami zaměstnanců klinik a podobných zdravotnických zařízení) je z ekonomického hlediska v pozicích OSVČ – osob samostatně výdělečně činných, tedy privátních lékařů, kteří svou činnost vykonávají v nezávislé podobě FO (fyzických osob). Tato pozice ovšem vyžaduje poměrně značné znalosti ekonomické i právní. Úkolem výuky těchto disciplin byl od počátku pověřen Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky Lékařské fakulty UP v Olomouci.

Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP v Olomouci

Ústav se dlouhodobě zabýval především výukou oboru sociálního lékařství a zdravotní politiky pro všeobecný směr lékařského studia. Jeho kompetence se však v posledním desetiletí značně rozšířily, a to především do oblasti zdravotnických nelékařských oborů, kde zabezpečuje výuku značného rozsahu dnes již pro několik oborů. Rozšíření výuky probíhalo postupně, hlavně se zavedením nového magisterského oboru „Management zdravotnictví“, který byl původně od roku 1998 zaveden na LF UP ve formě navazujícího kombinovaného studia. Tento obor vzdělává budoucí manažery na různých řídicích stupních zdravotnických zařízení.

V souvislosti se vznikem, resp. osamostatněním se zdravotnických nelékařských oborů do formy samostatné fakulty UP v Olomouci, tj. Fakulty zdravotnických věd (od 2008), přešla výuka tohoto oboru pod kompetenci nové fakulty, nicméně Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP nadále zabezpečuje výuku nejen tohoto oboru, ale postupně převzal odpovědnost i za výuku ekonomiky zdravotnictví a zdravotní péče v daleko větším rozsahu i pro studijní obory jako jsou dlouhodobá ošetrovatelská péče, porodní asistence či optometrie.

Při jednáních o změně oboru stomatologie na zkrácený a jinak koncipovaný obor „zubní lékař“, stál Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP před novým úkolem. Bylo zapotřebí v celkové dotaci 36 hodin za semestr připravit cca 90 posluchačů pátého ročníku, na co nejméně problémový vstup do přímé praxe v pozici samostatných privátních zubních lékařů, provozovatelů (v řadě případů i majitelů) zubních ambulancí. Z celkové dotace bylo 6 hodin věnováno etice, zbytek legislativě a ekonomice zubní ordinace.

Výuka ekonomiky zubní ordinace

Výuka je zaměřena na praktické kroky absolventa oboru „zubní lékař“ při založení jeho vlastní ordinace v pozici OSVČ. K tomu je zapotřebí četných dokumentů z úřadů, povolení, soupisů a právních náležitostí. Lékař (FO) musí uzavřít smlouvy se zdravotními pojišťovnami, musí jim vykazovat své výkony, které je povinen zasílat buď na elektronických médiích či přímo elektronicky, musí si otevřít bankovní účet a vykazovat své zdanitelné příjmy a výdaje. K tomu patří i pravidelné roční přiznání k dani z příjmů FO, v případě úvěrů splácení splátek včetně úroků či případně splácení leasingu. Základní ekonomické propočty výhodnosti cizích zdrojů musí být provedeny předem. I lékař musí dbát na řádné odvody zdravotního a sociálního zabezpečení za své zaměstnance i za sebe, řádně vést evidenci svého firemního majetku, výkonů, závazků i pohledávek atd.

S těmito běžnými ekonomickými praktickými činnostmi musí být posluchači seznámeni, některé ekonomické výpočty se musí v rámci cvičení sami vypracovat, musí porozumět základním ekonomickým procesům i legislativnímu rámci své profese.

Základní poznatky, kterými se řídí ekonomika zubní ordinace, se podařilo Ústavu SLZP LF UP sepsat a v klasické podobě skript, a ty poskytnout adeptům po roce přednášek a cvičení. Tato klasická skripta jsme se v druhé fázi pokusili převést do formy distančního textu a dnes je máme navěšeny na webové stránce fakulty. V současné době v rámci grantu převádíme tyto texty do e-learningové formy. Výuka tímto způsobem je efektivní právě pro výuku ekonomických předmětů. Způsob práce s těmito texty pak skýtá mnoho výhod a řeší především omezené kapacity učeben.

Závěr

E-learninová forma studia, přestože nebyla v přímo čisté podobě na fakultě dosud realizována, přináší řešení některých problémů spjatých se značným nárůstem posluchačů či možnosti odkazů i procvičování příkladů a cvičení přímo studujícími mimo vymezený čas přednášek a prezenčních hodin. Využijeme této formy i při realizaci mladého studijního oboru „zubního lékařství“ především pro oblast ekonomiky, práva i managementu.

Kontaktní adresa:

Ing. Jaroslav Zlámal, Ph.D. – jaroslav.zlamal@upol.cz

Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky UP v Olomouci

